

Inventarisatieronde Hobbemaplein

Gesprek van Jaap Storteboom en Theo Konijn van V4N met Abdelsadek Maas, voorzitter Stichting Bewonersorganisatie Transvaal Zuid (BTZ) op 28 februari 2025.

V4N introduceert zich en licht haar opdracht toe: een Plan van Aanpak per juni 2025 voor een nieuw inrichtingsplan van het Hobbemaplein, op basis van participatie. Doel van het gesprek is het horen van de opvattingen van het Ondernemersberaad Haags Veer over het planproces Hobbemaplein en de wijze waarop dit planproces inclusief de participatie in de komende periode zou moeten worden vormgegeven.

Abdelsadek Maas was directeur van 6 islamitische basisscholen, daarvoor opbouwwerker o.a. in de Schilderswijk. BTZ bestaat uit vrijwilligers. Ze ontvangt circa € 30.000 subsidie op jaarbasis van de gemeente, dat gaat grotendeels op aan de huur en administratieve ondersteuning. BTZ omvat het gebied tussen Kempstraat (inclusief Hobbemaplein), De Heemstraat, de Fruitweg en De la Reyweg. Voor het Transvaal Midden en Noord is er de BOT. Die zijn momenteel minder actief.

Karakter van de buurt

Belangrijk is deze wijk te begrijpen. Er is weinig corporatiebezit en veel particulier woningbezit (met veel verhuur en onderverhuur). De wijk wordt nu geconfronteerd met de vierde migratiegolf. Na de Spaanse en Italiaanse werknemers in de jaren '60, de Turkse en Marokkaanse immigranten in de jaren '70, de Surinaamse voormalige Rijksgenoten in de jaren '74 t/m '76 (die hier zelf voor een deel niet meer wonen, maar hun in eigendom verworven huizen wel verhuren) zijn er nu de Bulgaarse en Roemeense arbeidsmigranten, die inmiddels zo'n 21% van de bevolking uitmaken. De 'nieuwe autochtonen' (Turken en Marokkanen) hebben het hier over het algemeen moeilijk mee. In de wijk zijn de 'autochtone witte bewoners' en de Marokkaanse bewoners het meest actief.

De auto is voor de meesten van de bewoners nog erg belangrijk. Als statussymbool en als gebruiksvoertuig. De plek van de basisscholen heeft impact op de verkeersstromen, veel ouders brengen hun kinderen met de auto. Daarnaast heeft de buurt veel last van busjes met arbeidsmigranten, vooral 's morgens tussen 04:30 en 06:30 uur.

De Haagse Markt is nog steeds in ontwikkeling. Er zijn in toenemende mate Marokkaanse, Turkse en ook Pakistaanse marktplaatshouders met een vertegenwoordiging die nog vooral uit witte autochtone marktplaatshouders bestaat.

Overvallen door het plan

BTZ heeft wekelijks regulier contact met het projectteam Transvaal (= prioritair gebied); dit zit vlakbij, op Kaapseplein 150. Zij proberen, o.a. via de pandbrigade, de invloed van arbeidsmigranten binnen particulier woningbezit in relatie tot o.a. overbewoning te reguleren. Daarnaast is er bijvoorbeeld goed overleg over de aanleg van de warmteleiding

met Warmtelink/GasUnie die (met inzet van enorme apparaten) dwars door het Transvaalkwartier wordt aangelegd.

Gegeven dit goede en frequente overleg was BTZ stomverbaasd toen ze in 2023 bij toeval hoorde van het gemeentelijke plan om de Kempstraat eenrichtingsverkeer te maken en een knip tussen de Schilderswijk en Transvaal aan te brengen. Het proces was vrijwel afgerond, varianten konden niet meer. Heel vreemd, een schril contrast met andere herinrichtingsplannen in Transvaal waar participatie goed werkte. Volgens voorlichting zouden 4000 folders in de buurt zijn verspreid voor participatie, die heeft niemand in zijn bus gevonden. Eerder was er al een zes-wekelijks overleg met de gemeente ingericht na een rel over het invoeren van betaald parkeren op alle dagen van de week i.p.v. (huidige regeling) alleen op marktdagen. Ook op dat overleg is nooit iets gemeld over de plannen voor het Hobbemaplein.

Uit bezorgdheid over de gebrekkige participatie en een mogelijk slechte afloop is in het voorjaar van 2024 besloten om een breed Comité Verkeersinfarct Hobbemaplein op te richten met: Ondernemers beraad Haag Veen, ondernemers Haagse Markt, VVE's waaronder De Oriënt (overzijde Kempstraat, zodat ook Transvaal Midden betrokken werd) en De Paraplu (Bewonersorganisatie Schilderswijk). BTZ doet het secretariaat.

Ondernemers en bewoners zien het Hobbemaplein-plan als de druppel die de emmer doet overlopen na vele autoremmende maatregelen zoals afsluitingen met pollers in de Schilderswijk / stationsbuurt. In april 2024 hadden we hierover een sessie met 110 bewoners mensen in de Juliana Plaza, die waren hier echt woest over. De aanwezigen waren unaniem tegen het plan voor het Hobbemaplein.

Op 4 februari 2025 is er een denktankdag geweest met gemeente en een paar bewoners van Schilderswijk en Transvaal. Je ziet dan dat ambtenaren als scope de fiets, de bakfiets, de hub en deelauto's, etc. hebben. Die denkwereld sluit niet aan bij mensen in de wijk.

De inrichting van het plein is zeker nodig

- Voor fietsers is dit geen goede verkeerssituatie, er is een breed gevoel dat het veiliger moet.
- De verkeers-chaos op het Hobbemaplein moet aangepakt. BTZ is daarom bijvoorbeeld tegen fancyfairs die zes maal per jaar plaatsvinden op het plein en in Hobbemastraat. Die vergroten de chaos in hevige mate voor langzaam verkeer. De bewoners en lokale ondernemers hebben alleen maar last van deze dagmarkten.
- Over de ingang parkeergarage onder de markt is niet goed nagedacht - je moet erin vanaf Heemstraat. In het smalle deel van de Kempstraat (daar zijn geen fietspaden) staat op vrijdag en zaterdag een file met vrijwel stilstaand verkeer op weg naar de Haagse Markt vanaf de Soestdijksekade tot het Hobbemaplein. Bewoners doen er dan heel lang over daar doorheen uit en in de buurt te komen. Je bent nu vanaf de zijstraten meer dan twintig minuten bezig om op de Kempstraat te komen. Bus 25 moet hier ook nog door heen. Dus als je al het voornemen zou hebben deze straat verkeersluwer te willen maken, dan moet je de eenrichting van de Kempstraat minimaal andersom invoeren. Ook in de Wesselsstraat, voor autoverkeer komend vanaf Hoefkade, staat hele dag de file.

- Waarom moet de Ruijsdaelstraat afgesloten worden, terwijl deze momenteel prima functioneert? Waarom moeten alle verkeersfuncties (auto's, bus, tram en langzaam verkeer) door de Hobbemastraat geperst worden?

Suggesties voor de aanpak

- Breder/integraler maken: de verkeercirculatie Schilderswijk en Transvaal als geheel bezien. Pak ook oud zeer aan. Zoals de afslag Kempstraat naar Schalk Burgerstraat die onhandig is ingericht. We rijden nog 50 km/u op de Kempstraat (en Schalk Burgerstraat tussen Hoefkade en Kempstraat). Met onvoldoende ruimte voor het fietsverkeer. Dit terwijl in alle zijstraten een 30 km gebied is.
- Kijk daarnaast naar de maatschappelijke relaties tussen Schilderswijk en Transvaal. Koppel de herinrichting Hobbemaplein aan wat het Projectteam Transvaal doet aan andere problemen in de wijk. Je hebt ook een projectteam Schilderswijk.
- Ontwikkel een economische visie. Kijk naar voorbeeldstraten in Rotterdam, Utrecht en Antwerpen die voorzien in de behoeften van de 'nieuwe autochtonen' qua winkelen en restaurants. Onze kinderen die wat meer te besteden hebben gaan nu daarheen. Dit vraagt overigens wel wat meer investering van de gemeente dan de 7 M€ die nu beschikbaar is.
- Qua proces:
 - Maak meerdere plannen /of varianten. Met ruimte voor verschillende visies / verschillende belangen: ondernemers in de straten die ruimte en toegankelijkheid willen voor winkelende passanten, ondernemers Haagse Markt die bereikbaarheid en parkeren belangrijk vinden, bewoners die geen belang hebben bij verkeer van buiten en een prettig verblijf en veiligheid belangrijk vinden. We hoorden van een plan voor 'inspraak op uitnodiging' met expertgroepen die er iets van mogen vinden; dat willen we in geen geval. We hebben als BTZ, maar ook de gemeente, niet diepgaand genoeg gekeken naar het Hobbemaplein-plan van de ondernemers. Het belangrijkste doel van het comité tot nu toe was om het gemeentelijke plan tegen te houden.
 - Van belang is dat er via co-creatie met alle belanghebbenden een gezamenlijk plan tot stand komt.
 - Beslissen over varianten: bijvoorbeeld via enquêtes, zodat mensen zich vrij durven uitspreken.
 - Kijk hierbij ook naar het participatieproces zoals dat bij de herinrichting van de kruising De la Reyweg, Schaarsbergenstraat en Kempstraat heeft plaatsgevonden, waarin wel gekozen kon worden tussen alternatieven.